

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Reverendi Patris Vincentii Carafæ, Septimi Societatis Jesu Generalis

Bartoli, Daniello

Leodii, 1655

Cap. XIII. Sententiæ ejus asceticæ memoriâ digniores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42928

retur. Sed illi Patris sponſio numquam mente excidit. Atque ut primùm redibant lucis ac iudicii intervalla, confirmabat ſe, etſi animam ageret, ſpem evadendi non poſiturum. Quippe certâ ſe niti fide ſancti illius hominis, aut potiùs, Dei paræ miſeratione. Et revera hæc ſalutis anchora fuit. nam feſta Virginis luce poſt paulo affulgente, caligo mentis diſcuſſa eſt, evanuit morbus, & vir nobilis clariffimè vidit fervorum Mariæ preces, (ſi præſertim eleëmofynæ jungantur) vel tamquam imperia eſſe, quibus Clementiſſima univerſi Domina non poteſt non morem gerere, vel tamquam tela quæ cor illius rectâ petunt, ſauciantque, nec quieſcere ſinunt donec quod petitur, largiatur.

CAPUT XIII.

Sententiæ ejus aſcetica memoriâ digniores.

VINCENTIUS quondam diſputans de eo concionatorum genere quibus eruditionis & loquentiæ multum, probi-
tatis

tatis parum, qui in cathedris sanctimoniam magistri, in cubiculis ac moribus ne quidem discipuli: at veri comici, fictam religiosi hominis personam foris assumunt, quam domi ponunt, ex animo dicere solebat, se quidem, si aliis ea documenta daret, quæ non ipse vita probaret, sibi visum iri in seipsum dicere sententiam: Christum autem idem objicere jure posse, quod pigro illi servo Evangelico: *Ex ore tuo te iudico, serve nequam.* Quæ responsus aliquod addet pauculis hisce documentis, quæ hoc capite tamquam viri Sancti reliquias colligo, partim ex illius dictis, partim ex scriptis, satis gnarus etiam verba, & vulgaria monita pronunciantis virtute consecrari. Sic igitur ipse.

1. Ut proprius terræ situs subter aquam, aquæ subter aërem, aëri subter ignem, igni denique subter cælum: ita homini proprium & velut nativum esse debet, non modò necessitate, sed & maxima sua voluntate subjectum esse Deo, eique affixum, ut sanctissimæ illius voluntatis motibus facilius circumagatur. Ceterum nihil sublimius ejusmodi submissione. Supra humana omnia hominem evehit: adeo

adeo ut fortunæ vel prosperæ blanditias, vel adversæ terrores despiciat. securus utique, quem præter Deum nihil attingere, nedum movere possit; cùm Deo proximè subjectus affixusque sit: atque infra Deum procul absistant omnia.

2. Mundum hunc mundi Conditor simul cum universis quæ vitæ humanæ vel necessaria, vel commoda ac jucunda sunt, hominibus concessit, partim ad Divinæ in nos, partim etiam in specimen aliquod nostræ in eum liberalitatis, si ei donemus quæ ab illo accepimus; partim & casti in eundem amoris, si illius gratiâ nostris nos commodis abdicemus, quippe fat opulenti amore.

3. Ad benè beatèque vivendum, instar rotarum currûs Ezechielis circum oculati simus, necesse est. Quippe intuenda semper, & quaqua versum beata & infelix æternitas: illa ut admirationem sui, hæc ut metum creet. His duabus rebus Christiani hominis vita constare deberet. Quamquam evagatione nostra ad hæc præsentia infimæque cogitanda Numinis Providentia sapienter utitur. Sic enim coluntur agri, habitantur urbes,
artes

artes exercentur: quæ alioqui cessarent omnia, sublatisque commerciis mundus in solitudinem transfret. Quantum namque hujus vitæ momentum cedit æternitati, tantò impensiùs huic, quàm illi homines laborarent, si utrumque pensiculatè inter se componerent. Quid igitur tandem curæ culturæve daretur Orbi terrarum?

4. Vel minimum dubitationis de salute, cladève sempiternâ, pluris homini esse debet certissimo ingentique rerum temporalium lucro. Et cùm Deus alicui ad opes dignitatesque feliciter currenti, vitam spemque simul omnem intercîdit, tacitè illi innuit quod Christus Petro: *Quod ego facio, tu nescis modò, scies autem postea.* Nobilis Eques Neapolitanus in morbum incidit, cùm primum Regni scriba creatus est: quod munus non magis quæstuosum est, quàm animæ periculosum. Vocavit ille Vincentium, oravitque valetudinem sibi à Deo flagitaret. At ipse, *Absit,* ait, *ut preces meæ virtuti integritatiquæ tuæ, mi Domine, fraudi sint. Non sic te amo. Hæc ipsa est non vulgaris in te Numinis gratia, quæ administrationem*

nistrationem muneris istius morte prævertat. Cùm enim salus tua illi sit cordi, integrum iam intactumque avaritiæ ad se evocat, ne munere isto defunctum, talem fortasse reperire non possit. Obiit igitur hic Eques tanto ex hisce Vincentii verbis solatio, ac si salutis certum pignus accepisset.

5. Scripsit ad ægrum quemdam, qui æquissimo animo ferebat ægritudinem, hisce verbis: *ô bona crux, si capis, sapis.* Aliàs de cruce sic differebat: brevissima ad culmen virtutum, ac potissimè amoris in Deum via, ea est quæ ad Calvariæ montem ducit, ut nos istic cruci affigamur. Et quando divinæ clementiæ collibitum est multam patientiæ materiam nobis aggerere, argumentum hoc præcipui amoris est. quippe compendio sanctimoniam docentis.

6. Cùm id omne, quod à Deo divinisque animum avocat, Augustino auctore, *vel sit voluptas abliciens, vel dolor repellens*, adversus utrumque sapienter nos muniit Providentia ejusdem Numinis. Etenim quidquid in deliciis inest lenocinii, ad recordationem felicitatis æternæ hebescit;

hebecit; & quidquid in malis horrefcit, ad memoriam tartarei cruciatûs fuave est. Cæli profectò contemplatio, aut faviente mundi tempestate, aut malacia blandiente, suberis loco est nandi adhuc rudibus; mergendis alioqui vel vitæ discrimen adituris. Si malorum omnium, quibus orbis hic affluit, caput quæritur, hoc est, quod qualiacumque illius bona seorsim ac per se spectentur, non conferantur cum cælestibus. Alioqui enim quis adeo insaniret, ut immensa æternaque pusillis ac brevibus posthaberet? nimirum ut stellarum splendor noctu ridet, sed ubi primùm sol fulgidum exeruit caput, stricturas illas syderei luminis haud desideres: ita beatitudinis cælestis memoria & tamquam fulgor, malignam illam mundi lucem facile obscurat.

7. Ad insignes animorum ad meliora conversiones aptior est bonus orator, quàm disertus concionator (oratorem vocat virum orationi ac contemplationi deditum) quippe æternæ veritatis effata, quæ ad animorum conversionem vim habent præcipuam, validiùs emittuntur è cordis penetralibus, quàm ex labiorum
extimis.

extimis. Ceterum nec approbanda est dictio rustica, aut jejuna. Talis sit, quæ res & verba sacra, talis quæ Dei sermonem addeceat. Majestatem spiret, ut ex auditorum animis eliciat reverentiam. Verbum Dei Apostolo teste gladius est: cave igitur ne gladius ille sordescat aut rubigine illinatur. Quin potius similis illi sit quem Jeremias vates Machabæo Duci tradidit; Sit, inquam, aureus idoneusque concidendis hostibus Domini. Si ad elegantiam ostentationemque concionatoris politus plus æquo suavè nitet, hebes & levis sit, necesse est, exorsque virtutis divinæ: corda igitur ferire non valebit. Et quid est veritati linguam præcidere, nisi adeo anxie cultioribus studioque connexis verbis obligatum esse, ut liberè eloqui non possit?

8. Evangelicæ operæ subsidium animarum ex instituto professæ (quales è Societate JESU homines) hanc agendi cum proximis rationem sequantur, quam postulat finis eorum instituti, ut rebus illicitisque omnibus humanis generosè despectis, unum Deum intueantur. non igitur agant quidpiam, aganturve impulsu

F f

rerum

rerum fluxarum: non ut mundi homines, mundo utique viventes: sed (ut Apostoli phrasi utar) *tamquam è mortuis surgentes*: perinde ergo ac si ex alio orbe reduces, & carne exuti forent, mentis oculos in solo Deo divinisque defigant, in ejusque perfectionum oceano absorpti, *vivant in abscondito faciei eius à conturbatione hominum.*

9. Qui vitam verè religiosam ducere velit, eò usque procedat, omnium quæ sub sensus cadunt, & tempore definiuntur abdicacione, ut puri spiritus instar sit. Propterea, quæ vitæ & corpori necessaria sunt, ea non in solatium voluptatè que vertat, sed ut perpetuæ servitutis onera, debitamque criminibus poenam subeat. sic igitur se gerat, ut gereret potentissimus Monarcha, eò miseriarum reductus, ut equum strigili defricare purgarè que sua ipse manu cogeretur: qui sanè ejusmodi servitutem, non nisi cum horrore & regii pectoris indignatione serviret; eaque, quàm celerrimè liceret, sese expediret.

10. Sincerus purusque ab omni labe tunc labor est, quando in eo, qui juvatur,
nihil

nihil arridet vel nobilitatis, vel opulentia, vel dignitatis, vel alterius decoris, quo possis allici. Tunc enim temporis luculentum argumentum est solam spectari animam, ejusque pretium decusque, & à sanguine Christi, quo purpurata, & ab æterno suo exemplari, cujus imago viva est. Si quandoque ab inopum, miserorumque consuetudine te revocat squalor & turpitude, si ad nobilium locupletumque congressum te pellicit elegantia vestium, speciesque exterior; eia penetra, & pervade hæc, spectata intus in anima purpuream ejus regiãque vestem; externa ista ad illam sordescunt. Specta gratiæ divinæ pulchritudinem; tam exigua esse nequit, quin immensum exsuperet, quidquid in rerum natura, hominum voto & amore dignum est.

II. Eadem vita religiosa, non aliter meliùs, quàm Climaci verbis definiri potest: *Ut sit violentia naturæ indeficiens, sive perennis repulsa veteris, ut Paulus ait, hominis, & ingenitæ ad commoda nostra propensionis repressio.* Quod adeo ratum, ac latè patens est, ut etiam ea, quæ ad Numinis cultum referuntur,

uti studia, utilium item editio librorum, Præfectura Religiosa, & hujusmodi, suspecta nobis esse debeant, si naturâ ad ea feramur. Minimum necesse est (quò gratia totum sibi opus certò vindicet, nullamque illius partem decerpat natura) ut tollamus de medio, de opere, inquam, subducamus, omne quod nostrum est, id est, in eo exequendo uni velificemur Dei ac Præsidium voluntati; non nostro arbitrio, non propensione aut oblectationi ex opere sponte mananti acquiescamus. Cujus indicio erit pars ad omitendum opus, aliudve etiam discrepans aggrediendum, atque ad illud profequendum animi compositio.

12. Ad promptam humilemque obedientiam, perpendendum sedulò, nos omnino indignos esse, quos divina Majestas ad imperia sua (quorum Præsides nostri interpretes sunt) exequenda adhibeat. Ad ejusdem obedientiæ felicitatem consequendam, damnatâ omni politicâ ad oculum, ut aiunt, obediendi ratione, intuentia, quam Superiores gerunt, Domini JE su persona, nec aliter illorum, quàm hujus voluntati, quippe quæ una eademque

VINCENTII CARAFÆ. Lib. II. 453
eadémque est, parendum. Propterea
S.P.N. Ignatius de Moderatoribus agens,
primùm eos nuncupat Christi legatos seu
vicarios; tum instrumenta Providentiæ
Numinis; demum interpretes divinæ ejus
voluntatis. Quid autem nobis beatius
accidere possit hæc in vita, quàm si Chri-
stum in Præsidiis veneremur, ejusdem
voluntatem perspectam habeamus, cer-
tamque ad cælum viam, ab eo nobis si-
gillatim præscriptam, ab illis demonstra-
tam incamus? Felices Religiosi, quibus
una Dei voluntas in obediendo proposi-
ta est! Cum eo celsitudinis sese extulit ani-
mus, Ambrosio teste, *omne quod in mun-
do est, amore æternitatis calcatur, & jam
beatitatem prælibat, non modò certa spe
æternæ vitæ, sed præsentis ingenti que
voluptate, quam hujusmodi conforma-
tio cum divina voluntate illi parit. Hæc
enim, ut scribit Bernardus, est felicitas
Beatorum: quia voluntas Dei, est volun-
tas eorum.*